

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

ASTRONOMICVM

EVNCTIATVM SECVNDVM.

Octavae, Nonae, decimeq; sphaerae motus intelligere, Zodia cumq; secundum quem omnia sequentia instrumenta regulantur, verè imaginari.

NULLA ERAT HIC OPVS DE-
claratione, Decimae, Nonae, & octavae
Sphaerae, cum sit institutum non aliud
huius operis, quam docere, quomodo
citra vllam speculationem motus coele-
stes inuestigentur. Verum, quia interdū
controuersia quaedam suboriri solet, de
principio Eclipticae, quae in duodecim si-
gna distribuitur, vtrum in octava nona
vel decima, poni debeat. Praeterea, cum
crebra, per totum hunc librum, huius li-
neae, signorumq; duodecim, mentio fiat,

committere non potui, quin statim ab initio, hoc dubii discuterem. Ne
minem latet, post septem errantium syderum orbis, adhuc tres super-
esse, Nempe octauum, cui stellae fixae insunt, Nonum insuper & Deci-
mum, qui & vltimus est. Decima sphaera ab ortu in occasum 24 horis
fertur, veluti oculis indies discimus. Videmus enim quemadmodū Sol
& astra reliqua (quae secū vna violentissime rapit) oriantur & occidat.
Nona ab occasu in ortum per coeli summum agitur, contraria deci-
mae, & naturaliter loquendo, cursum suum in 49000 annorum abso-
luit. In huius cursus medio eclipticam nos imaginabimur, signatam
infra litteris C A E M. Arietis initium est A, quod circum intel-
ligendus est circulus, qui in semidiametro nouem gradus complectat-
ur, quiq; in duodecim signa diuidatur, non secus ac alius quidā cir-
culus aut Epicyclus. Signa in eo notantur numeris à B versus C, quia
B parui huius cicli caput est, declinans in Septentrionem. Eodem mo-
do cogita circulum paruum describi ex opposito litterae A, vbi librae
principium statues. In hac inquā Nonae sphaerae ecliptica 12 signa,
si liber, loces, quanquā nullius vsus sunt, pter Arietis exordiu, quod lite-
ra A refert. Huic nono orbi octauū subesse intellige, Cuius mediū pari-
ter ecliptica quaedam occupat, in qua punctum suppones, (quale se-
quens figura per H litteram exprimit) quod itidē vocabimus initiu
Arietis, sed octavae sphaerae. Huius sphaerae motus, nō est alius, nisi quā
cū puncto H in minori circulo roretur, secundū signorū successum, hoc
est, ab ipso B versus C, cursum suum peragit per D & E rursusq;
in B 7000 annorum spatio, & ille motus trepidationis vocatur. Sic
etiā punctum diametrale H statues, quod librae principiu appellabis,
octavae scz sphaerae, & qualiter mobile cū principio librae nonae sphaerae.
Et quamuis

Motus Nonae
& Decimae
Sphaerae.

Motus Trep-
idationis.

CAESAREVM

Et quamuis H punctus dicatur initium Arietis, reliqua tamen Zodia
ci signa non sunt subintelligenda. Signiferum ergo, quo recte, imagi-
neris notato. Primo Equinoctialem ab vtroq; polo aequidistantem, ius-
perficiemq; eiusdem, totam mundi machinam diudentem. Post hūc
superficiem eclipticae octauū orbis, eodem peruenire, videlicet ad Deci-
mum coelum. Et illic tandem veram eclipticam ostendi. In quo autem
loco Equinoctialis cum ecliptica se interfecat, illic principium, Eclipti-
ca, primusq; Arietis punctus est. Hanc lineam vna cum signis 12
verā dic, secundum enim illam, omnia sequentia instrumenta accipien-
da venient. Intersectio Zodiaci & equatoris punctum veri equinoctii
refert, quem similac Sol intrat, Equinoctium vniuerso orbi efficitur.
Sciendum tamen est punctum illum non semper eodem in loco sistere,
sed subinde hinc illinc in aequatore mutari, sicut in epicyclo quodā, pun-
cto augem mediam designanti vsu venit. Qua ratione aequinoctia per-
petuū variantur & anticipant. Tempore enim Christi vernale aequino-
ctium contigit 24 die Martii, In anno Bisextili, Communi vero 25
die Martii. Veluti nostro aeuo communibus annis 11 Martii, Inter-
calariis autem 10, si modo tabularum calculis fidem non abroga-
mus, fieri solet. Quod pariter obseruatio vmbrae radiorum solarium
attestatur, quae simplex & aperta est, & absq; instrumentis omnibus, in
qualicunq; superficie, siue horizontali, siue verticali, siue inclinata, siue
declinata, experiaris, haberi potest. Equinoctii siquidem tempore, ex-
tremitas stili, rectam vmbrae lineam signat perenniter, quae alias sem-
per obliqua, siue arcuata ab vmbra describitur. Tam facili autem & ex-
pedita aequinoctii inuestigatione existente, quis non admiretur quos-
dam tam ineptiisse, vt cum conarentur rhomanum emaculate Kalen-
darium, aequinoctium sint ausi in quintum Martii transferre, putātes
se emendare, cum diebus quinque integris imperfectiorem, quam antea
esset, redderent. Morum itaq; octavae sphaerae, aequinoctiiq; punctū,
quo verius intelligas exemplo opus est. Quo tempore Caesares maxi-
mi CAROLVS & FERDINANDVS nati sunt, motus octavae
sphaerae medius, nullius signi 11 graduum 1 minuti 40 secundorū
ferè fuit. Idem quoq; motus erat principii Arietis Nonae sphaerae, à
Christo genito, vsq; sub decima. Initium vero arietis octavae sphaerae, à
puncto septentrionali B, quod est initium parui circuli vsq; ad litterā
H, & ille arcus octauū orbis, Argumentum dicitur. Vnde liquet Caesa-
rum natiuitate Eclipticam octavae sphaerae eiusmodi fuisse, quae mota
est per H K F M, Arcus autē ab F in K vsq; medius eiusdē mo-
tus, à K vero ad H aequatio, q̄erat 8 graduum 45 m. prope. Iā
medius motus aequationi copulatus, 19 gra. 46 mi. 40 secūda fa-
cit, id qd̄ vocatur aux cōmunis, totidē em gra. m & secūda stellae fixae
& auges à Seruatore Christo, in tēpora Caesarum vsq; promouerunt.
Quod si iam lineam singas produci ex centro mundi per sectionem
eclipticae octavae, simulq; aequinoctialis, q̄ est punctus F, tum ostēdet
linea illa, principium Arietis in decima sphaera, iuxta litteram G, q̄ &
punctus est aequinoctii. Et haec praelibasse hactenus sufficit.

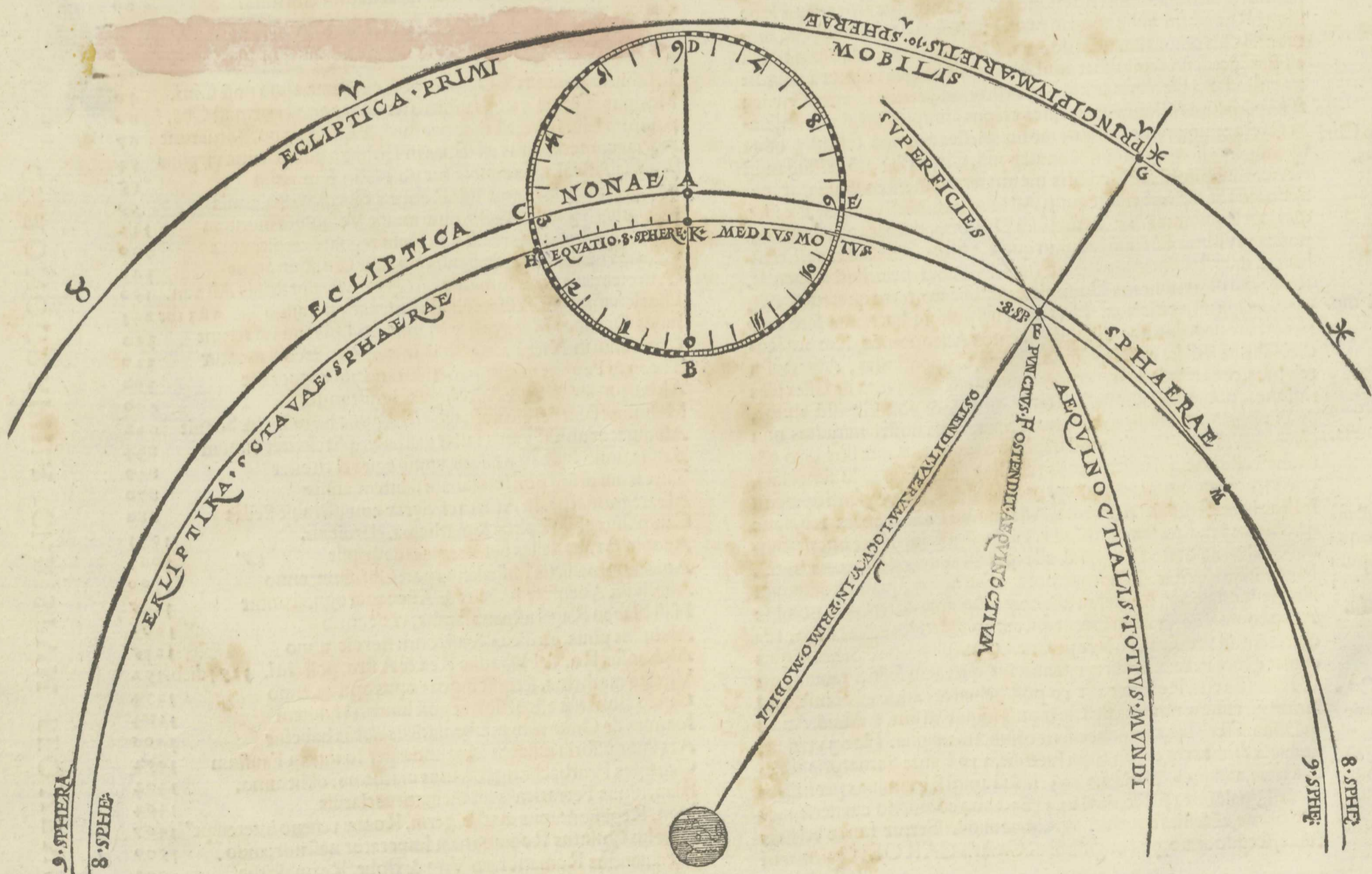
Vbinam ecliptica, secundum
quam & astro-
nomorum &
astrologorum
iudicia proce-
dunt, statuēda
sit.

Aequinoctia
cur perpetuū
variantur.

Aequinoctiu
per radios So-
lares inuestiga-
re.

Motus Nonae
& octavae sphae-
rae tempore
CAROLI &
FERDI-
NANDI.

Principium
decimae sphaerae.

Exec-
RO-
rator

Exec-
FER-
NA-
Regi